

ספק מלוה יש לו עליו –

He may owe him a questionable old loan

OVERVIEW

אביי maintains that a חשוד אממונא¹ is חשוד אשבועתא², and therefore the reason why they swear in the משנה is not as ר' יוחנן would have it; for if we suspect that he will grab, then he may also swear falsely; however the reason he swears is because we are concerned that one of the parties suspects that the other party may owe him money, and therefore he is grabbing this טלית as payment for the מלוה ישנה. ספק מלוה ישנה. This person is not a חשוד אממונא, therefore we make him swear and assume that שבועה שבועה, and he will not swear falsely even מספק. Our תוספות teaches that the concern of מלוה ישנה can apply to other cases, but not to all cases.

והיה דמשביעין אותו ג' שבועות² ושניהם נשבעין ונוטלין³ –

And that case where the שומר swears three oaths and the case of חנוני על חנוני על where they both swear and collect from the בעה"ב; seemingly there too there is a חשוד אממונא, so how can we allow them to swear?⁴

replies, in those cases -

נמי חיישינן שמא מלוה ישנה יש לו עליו –

We also suspect that the person swearing has a מלוה ישנה (ספק) on his opponent, so he is not a חשוד אממונא -

ולכך אין לפוטרו⁵ בלא שבועה וגם לא יטול בלא שבועה –

And therefore, since he is not a חשוד אממונא we cannot exempt the שומר from paying unless he swears, and also the חנוני or the worker will not collect from the בעה"ב without a שבועה.

replies to an anticipated question:

אבל בגזלן ודאי וכופר בפקדון⁶ אין להכשיר מטעם שמא ספק מלוה ישנה יש לו עליו:

However by a confirmed גזלן or one who denies a deposit, they cannot be permitted to swear based on the reason of מלוה ישנה יש לו עליו.⁷

¹ See רש"י ד"ה אביי.

² This is referring to the previous ruling of רב ששת that חשוד אשבועתא is חשוד אממונא.

³ This refers to the previous חשוד אממונא וכו'.

⁴ אביי is of the opinion that חשוד אממונא is חשוד אשבועתא. See 'Overview'.

⁵ See 'Thinking it over' # 1.

⁶ Seemingly even a גזלן or a כופר בפקדון should be להכשיר מטעם שבועה for perhaps he is not really a חשוד אממונא; the reason he stole (or denied the פקדון) is because of a מלוה ישנה. See following footnote # 7.

SUMMARY

We allow a חשוד אממונא to swear because of מלוה ישנה; however a ודאי גזלן is not allowed to swear on account of מלוה ישנה.

THINKING IT OVER

1. תוספות writes concerning the שומר that (because of מלוה ישנה) we cannot exempt him from paying without a שבועה.⁸ This seems to indicate that if not for מלוה ישנה and he would be a חשוד then he would be exempt from paying without a שבועה. Seemingly if not for מלוה ישנה, the שומר would be a חשוד and we would either rule that משלם יכול לישבע משלם, or that מתוך שאינו יכול לישבע משלם, but not that he should be פטור! What does תוספות mean by saying, '?!'ולכך אין לפוטרו בלא שבועה'⁹

2. If we assume (as תוספות seems to indicate) that מלוה ישנה (since it is merely a ספק, it) is applicable only when he is merely a חשוד,¹⁰ however when he is a ודאי שקרן, then מלוה ישנה is insufficient to remove his פסול, why is it then that ודאי שקרן (which is also merely a ספק) can exonerate even a ודאי שקרן, such as a כופר במלוה ופקדון?¹¹

3. Our תוספות differentiates between a חשוד (where we apply the חשש of ספק מלוה ישנה) and a ודאי גזלן (where we do not apply the חשש of ספק מלוה ישנה).¹² However in ה"ר יהודה חסיד (ה,ב), it was only ה"ר יהודה חסיד who made this distinction but not the first תירוץ of תוספות there. Are we to assume that our תוספות follows [only] the view of ה"ר יהודה חסיד?

---

⁷ The difference (see 'רמב"ן וכו' and 'וכו') is that by a שומר or פנקס על חנוני it is possible that the person swearing is telling the truth; he is merely a חשוד. To counter this ספק, the reason of מלוה ישנה is sufficient to remove him from suspicion. However by a ודאי גזלן (or a כופר בפקדון), who is not merely a חשוד, then the (weak) מלוה ישנה of סברא is insufficient to exonerate him from his status as a גזלן. See 'Thinking it over' #'s 2 & 3.

⁸ See footnote # 5.

⁹ See תוספות ה,א ד"ה שכנגדו.

¹⁰ See footnote # 7.

¹¹ See בל"י אות קנה # 54 and אמ"ה # 54.

¹² See footnote # 7.